Skolinspektionen

Beslut

Ockelbo kommun
kommun@ockelbo.se

2021-10-25

Dnr 2021:2323

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens arbete för rättvisande och likvärdig betygssättning vid Perslundaskolan i Ockelbo kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Perslundaskolan i Ockelbo kommun avseende verksamhetens kvalitet inom huvudmannens arbete för rättvisande och likvärdig betygssättning. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i huvudmannens styrning och ledning för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning så att elevernas betyg speglar deras kunskaper.

I granskningen ingår två områden med följande frågeställningar:

1. Med vilken kvalitet genomför huvudmannen uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning?
2. Med vilken kvalitet genomför huvudmannen åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning?

Granskningen avgränsas till huvudmannens styrning och ledning för att främja en rättvisande och likvärdig betygssättning i den utvalda grundskolan. Rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom skolan bedöms inte i denna granskning. Lärares praktiska arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning, ingår inte heller i denna granskning.

Granskningen omfattar 30 huvudmän med utvalda grundskolor. Detta beslut avser Perslundaskolan i Ockelbo kommunen. Skolinspektionen har genomfört en intervju med Perslundaskolans rektor och biträdande rektor samt en intervju med skolchefen och den tillförordnade skolchefen (vid skolchefens frånvaro). Intervjuerna genomfördes via videolänk den 21 september 2021 av utredarna Therése Mineur och Maria Lundström. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2022.

Fakta om verksamheten

Perslundaskolan är en kommunal skolenhet belägen i Ockelbo kommun. Skolan har cirka 320 elever i årskurserna 4 till 9 och leds av en rektor, som tillika är rektor för huvudmannens övriga två grundskolor. Skolan har valts ut utifrån att det statistiskt visar en bestående avvikelse mellan resultaten på nationella prov i årskurs nio och elevernas slutbetyg. Beräkningen av genomsnittlig andel elever som fått ett högre

slutbetyg än provbetyg är baserad på data över de senaste fem tillgängliga läsåren. Detta innebär data från läsåret 2018/19 och fem år bakåt.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. På varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier med hög kvalitet, med viss kvalitet eller med låg kvalitet. Om huvudmannen bedöms uppfylla kvalitetskriterierna med låg kvalitet eller med viss kvalitet anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna med hög kvalitet begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

I granskningen ingår två områden. För varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier med hög kvalitet, med viss kvalitet eller med låg kvalitet.

Huvudmannens uppföljning och analys gällande rättvisande och likvärdig betygssättning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med låg kvalitet genomför uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning.

Ockelbo kommun behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Huvudmannen behöver med systematik samla in ett mer omfattande och detaljerat underlag som gör det möjligt att analysera och följa upp betygssättningen ur olika perspektiv.

Huvudmannens åtgärder för rättvisande och likvärdig betygssättning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med låg kvalitet genomför åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning.

Ockelbo kommun behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Huvudmannen behöver fastställa hur kompetensutvecklingsbehovet ska tillgodoses långsiktigt inom området betyg och betygssättning. Initialt genom att stödja och systematiskt följa upp hur skolenhetens arbete med att implementera Skolverkets allmänna råd faller ut.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 augusti 2022 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skolinspektionen har i detta beslut satt tidsfristen, inom vilken huvudmannens åtgärder ska redovisas, med hänsyn till att Ockelbo kommun tidigare har varit föremål för en regelbunden kvalitetsgranskning av huvudmannens arbete med att ge skolor och rektorer förutsättningar att ge en likvärdig utbildning där svarstiden är satt till juni 2022 (Dnr 2021:1433).

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se Vänligen hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2021:2323) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område

Med vilken kvalitet genomför huvudmannen uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning?

I detta område granskas huvudmannens arbete med uppföljning och analys i relation till rättvisande och likvärdig betygssättning i den utvalda grundskoleenheten.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med låg kvalitet genomför uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning.

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att huvudmannen för en viss dialog om regelverket kring betygssättning med rektorn. Samtidigt visar granskningen att huvudmannen inhämtar få och endast översiktliga underlag från skolenheten som inte möjliggör analyser av betygssättningen ur olika perspektiv. Utifrån dessa underlag genomför huvudmannen heller inte någon analys som kan ge indikationer på vad de avvikelser som förekommer kan bero på. Härutöver visar granskningen

att huvudmannen jämför skolenhetens betyg med riket, men analyserar däremot inte de skillnader och avvikelser som föreligger.

Huvudmannen för en viss dialog med rektorn om betyg och betygssättning

Granskningen visar att skolchefens och rektorns regelbundna mötestillfällen tidvis omfattas av en dialog om regelverket kring betygssättning. Både skolchefen och rektorn beskriver i intervju att de under sina veckovisa möten har fört en dialog om regelverket utifrån Skolverkets allmänna råd[1], som tidigare inte har varit förankrade i huvudmannens verksamheter. Rektorn säger vidare att alla aspekter av betygssättning har varit föremål för diskussion, både mellan huvudmannen och rektorn och mellan rektorn och de biträdande rektorerna. Enligt skolchefen bevakar hen eventuella regelförändringar, främst via Skolverkets nyhetsbrev och genom det skolchefsnätverk som hen ingår i inom länet. Skolchefen uppger vidare att eventuella förändringar och hur dessa kan komma att påverka verksamheten diskuteras i ledningsgruppen, som utöver skolchefen består av rektorn för grundskolorna och rektorn för förskolorna i kommunen. Enligt både rektorn och skolchefen har de två en gemensam förståelse för regelverket kring betygssättning, samtidigt som en sådan förståelse saknas inom organisationen i stort. Detta som en följd av de stora skillnader som finns i kunskap på området, både på övergripande huvudmannanivå och ute i verksamheten. Vidare framkommer i intervjuerna att skolchefen och rektorn vid enstaka tillfällen har diskuterat rättvisande och likvärdig betygssättning i samband med att de gemensamt har tittat på skolenhetens betyg. Enligt rektorn har de vid dessa tillfällen konstaterat att det finns problem som väckt deras frågor, bland annat gällande hur lärare sätter betyg. Skolchefen berättar att deras dialog delvis också omfattats av utmaningar vid betygssättning, exempelvis relaterat till lärares behörighet. Däremot säger rektorn att de inte har diskuterat innebörden av att särskilt beakta resultaten av nationella prov vid betygssättning, eftersom det inte har genomförts några nationella prov under de två år som rektorn funnits i verksamheten.

De underlag huvudmannen inhämtar möjliggör inte analyser av betygssättningen

Granskningen visar att huvudmannen inhämtar få och enbart översiktliga underlag från skolenheten som inte är tillräckliga för att möjliggöra analyser av betygssättningen ur olika perspektiv. Av inkommen dokumentation och intervjuer med skolchefen och rektorn framkommer att rektorn lämnar in en delårs- och en helårsrapport där andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolan redovisas liksom elevers meritvärde för årskurs 6 och 9, varav meritvärdet för årskurs 9 även

[1] Skolverket (2018). *Betyg och betygssättning. Skolverkets allmänna råd med kommentarer*. Stockholm: Skolverkets publikationsservice.

redovisas uppdelat på kön. Enligt rektorn redovisas däremot inte genomsnittlig betygspoäng per ämne eller hur betygspoäng förändrats över tid för flickor respektive pojkar. Några sådana sammanställningar görs heller inte på skolenhetsnivå. Detta beror enligt rektorn på att de arbetar helt manuellt eftersom de saknar ett bra system och verktyg för att synliggöra och sammanställa betygsunderlagen på olika sätt. Vidare berättar rektorn att huvudmannen inte har efterfrågat någon analys av betygen på skolenhetsnivå och att någon sådan heller inte har gjorts. Skolchefen berättar att de har haft fokus på att titta på ämnen som har nationella prov, men att de skulle behöva titta på fler underlag. Enligt skolchefen är anledningen till att de inte har tittat på fler underlag att de har behövt prioritera andra delar i det omfattande utvecklingsarbete som påbörjats inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Huvudmannen genomför inte analyser av betygssättningen

Vidare visar granskningen att avsaknaden av ett omfattande och detaljerat underlag bidrar till att huvudmannen heller inte genomför någon analys som kan ge indikationer på vad de avvikelser som förekommer kan bero på. Det framgår av intervju med skolchefen och rektorn att det saknas en analys på huvudmannanivå som bygger på någon form av systematik. Enligt skolchefen har huvudmannen därför inte dragit några slutsatser kring skälen till de skillnader och avvikelser i betyg som finns. Av nationell statistik framgår att den genomsnittliga betygspoängen för elever i årskurs 9 på skolenheten över tid är avsevärt lägre än i riket och att det finns en stor diskrepans mellan flickor och pojkars betyg, i form av att pojkars betyg är klart lägre än flickors. Samtidigt visar nationell statistik att en klart högre andel flickor än pojkar fick ett högre betyg än vad resultatet på nationella prov visade under vårterminen 2019. Enligt skolchefen har de i ledningsgruppen diskuterat skillnader i resultat mellan flickor och pojkar men någon analys har inte genomförts därför att det har saknats kompetens i organisationen. Skolchefen beskriver dock att de närmat sig en analys under den senaste terminen då hen tillsammans med rektorn har arbetat för att öka systematiken i deras uppföljning, genom att titta på betygsresultat över tid. Rektorn berättar att den analys som har genomförts snarare har skett på metanivå och att rektorn och skolchefen vid den analysen har kommit fram till att underlag saknas, liksom kunskap om hur de ska få fram underlag utan bra verktyg. Skolchefen och rektorn ger exempel på att de har diskuterat det faktum att andelen obehöriga lärare är hög på skolan, men säger att de däremot inte har analyserat vilka eventuella kopplingar som finns mellan betygssättning och lärares behörighet.

Huvudmannen jämför skolenhetens betyg med riket men analyserar inte skillnaderna

Granskningen visar att huvudmannen jämför skolenhetens betyg med riket och konstaterar skillnader, dock utan att analysera vad avvikelser och skillnader kan tänkas bero på. Skolchefen säger i intervju att huvudmannen jämför skolenhetens

betyg med riket och att de i ledningsgruppen har samtalat om de delar där resultaten avviker. Enligt skolchefen har de i sammanhanget även diskuterat lärares behörighet och hur stor del av elevernas undervisning som ges av behörig personal. Skolchefen säger att de däremot inte gör jämförelser med jämförbara skolenheter utanför den egna organisationen. Rektorn berättar emellertid att hen för samtal med rektorer i närliggande kommuner vid de nätverksträffar som rektorn deltar i. Rektorn säger att de exempelvis redogör för och jämför hur betygsresultaten ser ut och vilka utvecklingsområden som skolenheterna har. Enligt rektorn efterfrågar dock inte huvudmannen vad som framkommer i samband med dessa nätverksträffar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Huvudmannen behöver med systematik samla in ett mer omfattande och detaljerat underlag som gör det möjligt att följa upp och analysera betygssättningen ur olika perspektiv.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen endast inhämtar ett fåtal underlag från skolenheten och att dessa är så översiktliga att de inte möjliggör analyser av betygssättningen ur olika perspektiv. Avsaknaden av relevanta underlag medför att huvudmannen heller inte kan genomföra analyser som kan ge indikationer på vad avvikelser i betygssättningen kan bero på. I granskningen har det också framkommit att det inom huvudmannens verksamheter saknas ett bra system och verktyg för att synliggöra och sammanställa betygsunderlag på olika sätt.

Visserligen har Skolinspektionens granskning visat att det finns ett omfattande utvecklingsbehov inom området betyg och betygssättning men Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen inleder arbetet genom att systematiskt samla in och sammanställa relevanta underlag. Dessa kan förslagsvis utgöras av dels den nationella statistik som finns att tillgå via Skolverket, dels av mer detaljerade underlag från rektorn. Exempelvis kan betygsunderlagen, det vill säga både terminsbetyg och slutbetyg, vara uppdelade per ämne för olika årskurser och klasser, men också per kön. Vidare kan huvudmannen särskilt uppmärksamma ämnen som saknar nationella prov och se över hur betygsutvecklingen i dessa ämnen har sett ut över tid samt hur lärarbehörigheten ser ut per ämne. Huvudmannen kan förslagsvis också jämföra betygen i ämnen som har nationella prov, dels utifrån jämförelser mellan resultat på nationella prov och betyg, dels utifrån hur betygsutvecklingen sett ut i dessa ämnen under tiden som nationella prov har ställts in och hur betygen sedan ser ut när de nationella proven återupptas.

Med vilken kvalitet genomför huvudmannen åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning?

I detta område granskas hur huvudmannen, utifrån vad som framkommer i analysen, initierar och stödjer olika åtgärder för rättvisande och likvärdig betygssättning. Vidare granskas om huvudmannen har en plan för hur arbetet långsiktigt kan bidra till att vidmakthålla förbättringar inom området.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med låg kvalitet genomför åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning.

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att huvudmannen inte har initierat några egna åtgärder för att gagna en rättvis och likvärdig betygssättning vid skolenheten, men att huvudmannen däremot stödjer rektorns initiativ,. Huvudmannen har heller inte upprättat någon långsiktig strategi för hur en rättvis och likvärdig betygssättning ska främjas.

Huvudmannen har inte initierat eller långsiktigt planerat egna åtgärder för att främja en rättvisande och likvärdig betygssättning

Granskningen visar att huvudmannen inte har initierat några åtgärder för att gagna en rättvis och likvärdig betygssättning vid skolenheten, men att huvudmannen däremot stödjer rektorns initiativ till att förankra Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning i verksamheten. Det framgår av intervjuer med rektorn och skolchefen att det är rektorn som har tagit initiativ till det arbete som nyligen startats vid skolenheten utifrån Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning. Enligt skolchefen bygger initiativet visserligen på rektorns analys av kompetensbehov, men även på huvudmannanivå har de sett att behovet att förankra Skolverkets allmänna råd föreligger. Rektorn beskriver att det dröjde en tid innan hen förstod att de allmänna råden inte utgjorde en gemensam utgångspunkt för arbetet vid skolenheten, men att det då blev en självklarhet att de behövde upprätta en plan för ett sådant arbete som ett led i att nå en samsyn kring betyg och betygssättning. Skolchefen berättar att de kommer att följa upp insatsen genom en analys av de resultat som framkommer. Under arbetets gång kommer huvudmannen vidare att stödja rektorn och diskutera med rektorn hur de sedan kan arbeta vidare med stöd av förstelärarna. Rektorn säger emellertid att det visserligen finns en vilja och ambition från huvudmannens sida att följa upp skolenhetens insatser men att de behöver diskutera hur det ska gå till, då det ännu inte finns någon plan för hur det ska göras systematiskt.

Avslutningsvis visar granskningen att huvudmannen saknar en långsiktig strategi för hur rättvisande och likvärdig betygssättning ska främjas. Av intervjuer med skolchefen och rektorn framgår att det på ett konkret plan ännu inte finns någon långsiktig

strategi kring detta. Enligt skolchefen är huvudmannens arbete beroende av hur arbetet med att digitalisera nationella prov fortlöper på nationell nivå, då det kan hjälpa huvudmannens arbete framåt. Vidare säger skolchefen att de kan komma att behöva samarbeta med andra huvudmän för sambedömning och även se över enskilda lärares behov av kompetensutveckling eller tillsätta ett förstelärarуppdrag med inriktning mot betygssättning. Skolchefen säger slutligen att de också kan behöva förstärka organisationen på förvaltningsnivå för att kunna genomföra fördjupade analyser kring betygssättningen, men någon tidplan för det fortsatta arbetet finns ännu inte.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Huvudmannen behöver fastställa hur kompetensutvecklingsbehovet ska tillgodoses långsiktigt inom området betyg och betygssättning. Initialt genom att stödja och systematiskt följa upp hur skolenhetens arbete med att implementera Skolverkets allmänna råd faller ut.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen visserligen stödjer den åtgärd som rektorn har initierat för att gagna en rättvisande och likvärdig betygssättning vid skolenheten men att huvudmannen inte har tagit initiativ till några egna åtgärder. Vidare saknar huvudmannen en långsiktig strategi för hur en rättvis och likvärdig betygssättning ska främjas. Även om det finns en vilja hos huvudmannen att följa upp det arbete kring Skolverkets allmänna råd som påbörjats vid skolenheten så saknas det ännu en konkret plan.

Med utgångspunkt i ovanstående rekommenderar Skolinspektionen att huvudmannen i samverkan med rektorn planerar för hur de insatser som genomförs vid skolenheten ska följas upp både under och efter genomförandet. Arbetet kan förslagsvis inledas med att huvudmannen och rektorn tillsammans kommer fram till vad som ska följas upp samt på vilket sätt och när det ska ske. Uppföljningen kan exempelvis ske genom frågor till de pedagoger som leder insatsen om hur arbetet fortlöper. Vidare kan det handla om enkäter till alla medverkande lärare med frågor om hur insatsen utvecklat deras syn på betygssättning. Enkäten kan också omfattas av frågor om hur lärare uppfattar samsynen kring betygssättning på skolan samt vilken fortsatt kompetensutveckling de själva skulle behöva alternativt vilka ytterligare utvecklingsinsatser som skulle behöva vidtas på skolan. Det skulle exempelvis kunna handla om utökade möjligheter till bedömningsdiskussioner och sambedömning både inom och utanför den egna organisationen.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Therése Mineur

Föredragande
Signerat av: Therése Mineur

I handläggningen av ärendet har även utredarna Maria Lundström, Ola Rydqvist och Viveka Berglund deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/forutsattningar-for-rattvisande-och-likvardiga-betyg2/

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen 4 kap. 3 § - Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Skollagen 4 kap. 5 § - Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 § (och 4 §) ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Skollagen 4 kap. 7 § - Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Prop. 2009/10:165 s. 248
Rektorn och förskolechefen fattar alltid sina beslut om verksamheten inom de organisatoriska och ekonomiska ramar som huvudmannen beslutat om. Eftersom allt ytterst utgår från huvudmannens beslut kan huvudmannen emellertid aldrig avhända sig det övergripande ansvaret. Skollagens bestämmelser förutsätter således att huvudmannen anställer en rektor eller förskolechef som har kunskaper om skolans styrning och kan företräda huvudmannen på ett tillfredsställande sätt. Det delade ansvaret förutsätter en kontinuerlig dialog mellan huvudmannen och rektorn eller förskolechefen med uppföljning, utvärdering och rapportering av beslut.

Prop. 2009/10:165 s. 304
Syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring

Prop. 2009/10:165 s. 306
Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. betygsstatistik och resultat av nationella prov. Det finns därutöver skäl att anlägga
särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Som exempel kan nämnas behovet av att analysera variationer mellan skolornas resultat och måluppfyllelse liksom likvärdigheten i skolors bedömning och betygssättning.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer; Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)
s. 27
För att kunna följa upp hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen är det viktigt att huvudmannen dels genomför egna undersökningar, dels samlar in underlag från enheterna.

Som ytterst ansvarig för genomförandet av utbildningen behöver huvudmannen följa upp måluppfyllelsen och likvärdigheten inom alla skolformer och verksamheter. Elevernas kunskapsresultat är viktiga att följa upp, framför allt om det finns tecken på att betygssättningen inte är likvärdig.

s. 33
För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten. Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla.

s. 34
Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras.

Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer; Betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247)
s. 42 ff,
Lärarna, rektorn och huvudmannen har ett delat ansvar för att följa upp betyg och betygssättning. Huvudmannen följer upp för att fördela resurser till skolenheten eller skolenheterna inom huvudmannens organisation. Det innebär att rektorns och huvudmannens uppföljning av betyg är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.

För att kunna göra ändamålsenliga analyser av resultaten behöver statistik för betyg i de olika ämnena tas fram, sammanställas och analyseras. Det behöver även finnas statistik för betygen på de nationella proven.

För vissa skolformer publicerar Skolverket betygs- och provbetygsstatistik på skolenhetsnivå. Sådan statistik ger huvudmannen förutsättningar att se hur betygen och betygen på de nationella proven på de egna jämförbara skolenheterna förhåller sig till varandra och till riket som helhet. Huvudmannen har ett övergripande ansvar för att säkerställa att rektorn har förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, så att det är möjligt att följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper.

s. 45

Huvudmannen behöver analysera betygen ur olika perspektiv. Analysen ger möjlighet att identifiera eventuella omotiverade avvikelser mellan betyg och nationella provbetyg på skolenhetsnivå för att kunna säkerställa att provresultaten särskilt har beaktats vid betygssättningen. Det kan även handla om att analysera resultat på skolenhetsnivå, exempelvis utifrån socioekonomisk bakgrund eller kön. Om det kommer fram att det förekommer avvikelser i betygssättningen, är det viktigt att huvudmannen undersöker vad avvikelserna kan bero på och om de är motiverade eller inte.

Om det visar sig att det förekommer omotiverade avvikelser på skolenhetsnivå, är det viktigt att huvudmannen analyserar vad avvikelserna kan bero på. Utifrån det kan huvudmannen till exempel behöva se över resursfördelningen till skolenheterna. Det handlar om att garantera rektorernas förutsättningar att säkerställa undervisningens kvalitet, att lärare får kompetensutveckling och att betygen sätts i enlighet med författningarna. Huvudmannen ska även se till att lärare har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, där några reglerar betyg och betygssättning.